A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (kibővített hatodik tanács)

2011. június 16. *

A T-194/06. sz. ügyben,

az **SNIA SpA** (székhelye: Milánó [Olaszország], képviselik: A. Santa Maria, C. Biscaretti di Ruffia és E. Gambaro ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselik kezdetben: V. Di Bucci és F. Amato, később: V. Di Bucci és Bottka V., meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

a[z EK 81. cikk] és az EGT-Megállapodás 53. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban 2006. május 3-án hozott C (2006) 1766 végleges bizottsági határozat (COMP/F/38.620 „hidrogén-peroxid és perborát"-ügy) részleges – a felperest érintő részben történő –megsemmisítésére irányuló keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: olasz.

A TÖRVÉNYSZÉK (kibővített hatodik tanács),

tagjai: V. Vadapalas, elnökként eljárva (előadó), A. Dittrich és L. Truchot bírák,

hivatalvezető: J. Palacio González főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. május 19-i tárgyalásra,

meghozta a következő

**Ítéletet**

**A jogvita alapjául szolgáló tényállás**

1 A felperes SNIA SpA egy olasz jog szerint létrejött társaság. A tényállás megvalósulása idején a felperes a Caffaro SpA (a továbbiakban: ex-Caffaro) fő részvényese volt, 53–59% részesedéssel, amely pedig az Industrie Chimiche Caffaro SpA (később Caffaro SpA, még később Caffaro Srl, a továbbiakban: Caffaro) társaság tőkéjének 100%-át ellenőrizte. Utóbbi 1999-ig nátrium-perborátot (a továbbiakban: NP) forgalmazott. 2000-ben az ex-Caffaro egyesült a felperessel, amely megszerezte az ellenőrzést a Caffaro tőkéjének 100%-a felett.

2 2002 novemberében a Degussa AG tájékoztatta az Európai Bizottságot a hidrogén-peroxid (a továbbiakban: HP) és az NP piacán fennálló kartellről, és a kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló bizottsági közlemény (HL 2002. C 45., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 155. o.) alkalmazását kérte.

3 A Degussa tárgyi bizonyítékokat szolgáltatott a Bizottság részére, amelyek lehetővé tették az utóbbi számára, hogy 2003. március 25-én és 26-án helyszíni vizsgálatokat folytathasson egyes vállalkozások helyiségeiben.

4 2005. január 26-án a Bizottság kifogásközlést küldött a felperesnek és az érintett vállalkozásoknak, amelyre a felperes 2005. március 25-én válaszolt.

5 Az érintett vállalkozások meghallgatását követően a Bizottság a[z EK 81. cikk] és az EGT-Megállapodás 53. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/F/38.620 „hidrogén-peroxid és perborát"-ügy) az Akzo Nobel NV-vel, az Akzo Nobel Chemicals Holding AB-val, az EKA Chemicals AB-val, a Degussával, az Edison SpA-val, az FMC Corp-pal, az FMC Foret SA-val, a Kemira Oyj-jal, az Air liquide SA-val, a Chemoxal SA-val, a felperessel, a Caffaróval, a Solvay SA-val, a Solvay Solexis SpA-val, a Total SA-val, az Elf Aquitaine SA-val és az Arkema SA-val szemben 2006. május 3-án meghozta a C (2006) 1766 végleges határozatot (a továbbiakban: megtámadott határozat), amelynek összefoglalóját az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* 2006. december 13-án tették közzé (HL L 353., 54. o.). A felperes a megtámadott határozatot a Bizottság 2006. május 8-i levelével kapta kézhez.

## A megtámadott határozat

6 A Bizottság a megtámadott határozatban megállapította, hogy annak címzettjei egységesen és folyamatosan megsértették az EK 81. cikket és az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás 53. cikkét a HP és származéka, az NP tekintetében, az EGT teljes területére kiterjedően (a megtámadott határozat (2) preambulumbekezdése).

7 A megállapított jogsértés abból állt, hogy a versenytársak kereskedelmileg fontos és titkos piaci és vállalati információkat cseréltek ki, korlátozták és ellenőrizték a termelést, valamint a potenciális és tényleges kapacitást, elosztották egymás között a piaci részesedést és az ügyfeleket, valamint rögzítették és ellenőrizték a (cél)árakat.

8 A Bizottság megállapította a felperes és a Caffaro „egyetemleges" felelősségét a jogsértésért (a megtámadott határozat (407)–(412) preambulumbekezdése).

9 A megtámadott határozat 1. cikkének k) pontja úgy rendelkezik, hogy a felperes megsértette az EK 81. cikk (1) bekezdését és az EGT-Megállapodás 53. cikkét azzal, hogy 1997. május 29-től 1998. december 31-ig részt vett a szóban forgó jogsértésben.

10 A Bizottság a megtámadott határozat 2. cikkének g) pontjában a felperessel és a Caffaróval szemben „egyetemlegesen" 1,078 millió euró összegű bírságot szabott ki.

**Az eljárás és a felek kérelmei**

11 A Törvényszék Hivatalához 2006. július 18-án benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.

12 Mivel módosult a Törvényszék tanácsainak összetétele, az előadó bírót a hatodik tanácsba osztották be, a felek meghallgatását követően a jelen ügyet a hatodik kibővített tanács elé utalták.

13 Mivel a tanács egyik tagja nem tudott részt venni a jelen ügy elbírálásában, a Törvényszék elnöke a tanács létszámának kiegészítése érdekében a Törvényszék eljárási szabályzata 32. cikkének 3. §-át alkalmazva másik bírót jelölt ki.

14 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék a szóbeli szakasz megnyitásáról határozott. A Törvényszék a 2010. május 19-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék kérdésére adott válaszaikat.

15 Az eljárási szabályzat 32. cikkének megfelelően, mivel a tanács egyik tagja akadályoztatva volt a tanácskozáson való részvételben, az eljárási szabályzat 6. cikke értelmében a rangsorban leghátul álló bíró következésképp a tanácskozáson nem vett részt, és a Törvényszék tanácskozását az a három bíró folytatta, akiknek az aláírása szerepel a jelen ítéleten.

16 A felperes keresetében azt kéri, hogy a Törvényszék:

– semmisítse meg a megtámadott határozatot annyiban, amennyiben a felperes a címzettjei között szerepel, illetve amennyiben az a felperessel szemben a Caffaróval egyetemlegesen bírságot szab ki;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

17 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

**A jogkérdésről**

*A felek érvei*

18 A felperes előadja, hogy a Caffaro jogsértő magatartása miatti egyetemleges felelősségének megállapításával a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, és nyilvánvaló mérlegelési hibát követett el, elferdítette a tényeket, és nem tett eleget indokolási kötelezettségének.

19 Először is a Bizottság nem bizonyította, hogy a felperes meghatározó befolyást gyakorolt a Caffaróra.

20 A felperes előadja, hogy azon tény miatt tekintették egyetemlegesen felelősnek a jogsértésért, hogy ő volt az ex-Caffaro fő részvényese, 53-59%-os részesedéssel utóbbi tőkéjében, és ezért „közvetetten" ellenőrizte a Caffarót. Márpedig ez a három társaság közötti kapcsolatokból következő ellenőrzés nem elegendő ahhoz, hogy a felperesnek tudják be a jogsértés miatti felelősséget.

21 Az érintett társaságok közötti 100%-os ellenőrzési viszony hiányában a Bizottság nem vélelmezhette volna, hogy a felperes meghatározó befolyást gyakorolt a Caffaro magatartására. Különösen az a tény, hogy a felperes jóváhagyta azt a beavatkozási tervet, amely azt eredményezte, hogy a Caffaro kivonult az NP piacáról (a megtámadott határozat (411) preambulumbekezdése), nem bizonyítja, hogy a felperes meghatározó befolyást gyakorolt erre a társaságra.

22 Másodszor a Bizottság nem bizonyította, hogy az ex-Caffaro meghatározó befolyást gyakorolt volna a Caffaróra.

23 Pusztán a leányvállalat tőkéjének 100%-ával való rendelkezés nem elegendő az anyavállalat felelősségének megalapozására, és a jelen ügyben a Bizottság nem terjesztett elő olyan kiegészítő bizonyítékot, amely bizonyította volna a meghatározó befolyás tényleges gyakorlását.

24 Harmadszor a Bizottság tévesen hivatkozott arra, hogy a felperes magába olvasztotta az ex-Caffarót.

25 A felperes szerint a Bizottság nem volt képes bizonyítani az általa a Caffaróra gyakorolt meghatározó befolyást, és ezért a kifogásközlés és a megtámadott határozat között módosította megközelítését, az ex-Caffaro és a felperes egyesülésére alapított új állításra hivatkozva. Márpedig egyrészt erre az egyesülésre a Caffarónak az NP-piacról való kivonulását követően került sor. Másrészt a Bizottság nem bizonyította, hogy az ex-Caffaro meghatározó befolyást gyakorolt volna a Caffaróra.

26 A Bizottság megközelítése figyelmen kívül hagyja a vállalkozások megszerzésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatot. Az ex-Caffaro jogutódja a vegyipari ágazatban tevékenykedő Caffaro társaság. Az NP gyártásához kapcsolódó eszközöket 1999-ben átruházták a Solvay-ra. A jogsértés elkövetéséhez hozzájáruló lényeges körülmény tehát jóval a szóban forgó egyesülést megelőzően megszűnt. A Caffaro, illetve az ex-Caffaro egyetlen igazgatója, illetve igazgatótanácsának egyetlen tagja sem lett az egyesülést követően a felperes alkalmazottja.

27 Figyelemmel e körülményekre semmilyen gazdasági, illetve működésbeli folytonosság sincs az ex-Caffaro és a felperes között, legfeljebb csak az ex-Caffaro és a Caffaro között. E megfontolást megerősíti a Bizottság határozathozatali gyakorlata is.

28 Emellett a Bizottság nem ismertette kellőképpen azokat az indokokat, amelyek alapján úgy határozott, hogy a jogsértésért való felelősséget betudja a felperesnek.

29 A válaszban a felperes előadja, hogy a vizsgálat során a Bizottság által követett és a megtámadott határozatban megerősített megközelítésből következik, hogy a szóban forgó felelősség betudásának alapja a felperes által a Caffaróra gyakorolt meghatározó befolyás.

30 A megtámadott határozat (411) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a felperes felelősségét a Caffaróval fennálló kapcsolatai alapján állapították meg, különösen az utóbbi és a felperes között a vezető beosztású személyzet között fennálló kapcsolatok, valamint a felperes által a Caffaro döntéshozatali eljárására gyakorolt befolyás alapján.

31 A kifogásközlés 350. pontjában a Bizottság kiemelte, hogy a jogsértés időpontjában a felperes többségi részesedéssel rendelkezett az ex-Caffaro tőkéjében, valamint hogy a Caffaro döntéshozatali eljárása tekintetében a felperestől függött, és megállapította, hogy a felperes meghatározó befolyást gyakorolt „Caffaro leányvállalata" felett. A megtámadott határozatban a Bizottság megvizsgálta és elutasította a felperes által a kifogásközlésre válaszként hivatkozott érveket, amelyek lényegében a Caffaróra gyakorolt meghatározó befolyás hiányára vonatkoztak.

32 A felperes szerint a Bizottság nem állíthatja, hogy a megtámadott határozatban pusztán megismételte a kifogásközlésben szereplő egyes körülményeket, sőt, hogy csak a megtámadott határozat (411) preambulumbekezdésében megjelölt körülmények némelyike lett volna releváns a felperes felelősségének megállapítása szempontjából. Az, hogy a Bizottság a kifogásközlésben több kifogást is felsorol, fenntartva magának a lehetőséget arra, hogy az érintett vállalkozások részéről ezek vitatását követően meghatározza, hogy melyeket kell döntőnek tekinteni, ellentétes az utóbbiak védelemhez való jogával.

33 Az, hogy a Bizottság a kifogásközlés elküldését követően módosította megközelítését, indokolja a megtámadott határozat megsemmisítését. A megtámadott határozatot egyébként „logikátlan jellege" és az indokolás hiánya miatt is meg kellene semmisíteni.

34 A kifogásközlés szakaszában kizárólagosan figyelembe vett körülmények (a kifogásközlés 350. pontja) az ex-Caffaro által a Caffaro tőkéjének 100%-a fölött gyakorolt ellenőrzés, a felperes többségi részesedése az ex-Caffaro tőkéjében, valamint a felperes által a Caffaro döntéshozatali eljárására gyakorolt befolyás voltak. A szóban forgó egyesülésre való utalásra a kifogásközlés 349. pontjában a „tények puszta ismertetésének" keretében került sor, így az nem kapcsolódik a jogsértés betudhatóságának jogi értékeléséhez. Ez az utalás annyira „általános és távoli" volt a jogi érveléshez képest, hogy az alapján a felperes nem észlelhette, hogy e pontra válaszolnia kellene.

35 A Bizottság először a megtámadott határozatban állította, hogy a felperes jogsértésért való felelőssége a Caffaróval való egyesülésből fakad. A kifogásközlés és a megtámadott határozat közötti ezen eltérés miatt a felperes nem fejthette ki észrevételeit a megtámadott határozattal kapcsolatban, ami a védelemhez való jogának, valamint a[z EK] 81. és a[z EK] 82. cikkben meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 27. cikkének megsértését eredményezte.

36 A Bizottság vitatja a felperes érveit.

*A Törvényszék álláspontja*

37 Előzetesen emlékeztetni kell azokra a megfontolásokra, amelyek alapján a Bizottság megállapította a felperes felelősségét.

38 A megtámadott határozat (370)–(379) preambulumbekezdésében a Bizottság, hivatkozva az uniós ítélkezési gyakorlatra, összefoglalta azokat az alapelveket, amelyeket alkalmazni szándékozott a jogsértésért felelős társaságok azonosítása érdekében.

39 Egyrészt emlékeztetett arra, hogy egy anyavállalatot felelősnek lehet tekinteni leányvállalata jogellenes magatartásáért, amennyiben a leányvállalat nem önálló módon határozta meg saját magatartását a piacon, hanem lényegében az anyavállalat által adott utasításokat követte. Rámutatott arra, hogy lényegében vélelmezheti, hogy az olyan leányvállalat, amely tőkéjének 100%-át az anyavállalat ellenőrzi, lényegében az anyavállalat által adott utasításokat alkalmazza, valamint arra, hogy az anyavállalat ezt a vélelmet ellenkező bizonyítékok előterjesztésével megdöntheti (a megtámadott határozat (374) preambulumbekezdése).

40 Másrészt a Bíróság által a C-279/98. P. sz., Cascades kontra Bizottság ügyben 2000. november 16-án hozott ítélet (EBHT 2000., I-9693. o.) 78. és 79. pontjában követett megfontolásokra *a contrario* hivatkozva a Bizottság rámutatott, hogy amennyiben a jogsértésért eredetileg felelős jogalany megszűnik és elveszíti jogi személyiségét, pusztán csak azért, mert egy másik jogalanyba beolvad, utóbbi felelősségét kell megállapítani a beolvadt jogalany által elkövetett jogsértésért (a megtámadott határozat (378) preambulumbekezdése).

41 A felperes felelősségét illetően a Bizottság mindenekelőtt rámutatott, hogy az „leányvállalatát [az ex-Caffarót] a jogsértés teljes időtartama alatt [ellenőrizte], és az [ex-Caffaro] közvetítésével a [Caffarót] is ellenőrizte abban az időpontban, amikor utóbbi ismét megkezdte tevékenységét az NP területén” (a megtámadott határozat (408) preambulumbekezdése). A megtámadott határozat ugyanezen preambulumbekezdésében megállapította, hogy a három érintett társaság között fennálltak bizonyos tőkejellegű és személyes kapcsolatok.

42 A Bizottság ezt követően emlékeztetett arra, hogy 1999 nyarán a Caffaro kivonult az NP piacáról, valamint hogy 2000-ben az ex-Caffaro beolvadt a felperesbe (a megtámadott határozat (409) preambulumbekezdése).

43 A megtámadott határozat (410) preambulumbekezdésében a Bizottság előadta azokat az érveket, amelyekkel a felperes vitatta egyetemleges felelősségét, és amelyek többek között arra vonatkoztak, hogy a felperes által az ex-Caffaro felett gyakorolt ellenőrzés a jogsértés időszaka alatt csak 53–59%-os volt, ami nem elegendő felelősségének megállapításához.

44 Végül a megtámadott határozat (411) preambulumbekezdésében a Bizottság az alábbiakat állapította meg:

„[…] [E]llentétben [a felperes] állításával, felelőssége nem [az ex-Caffaro] tőkéjében való 53–59%-os részesedésből fakad a jogsértés időtartama alatt, hanem […] [az ex-Caffaróval] való egyesüléséből, amely 100%-os anyavállalata volt [a Caffarónak], vagyis annak a jogalanynak, amely közvetlenül részt vett a jogsértésben. A [felperes] és [az ex-Caffaro] között az ellenőrzés kérdése tehát e tekintetben nem játszik szerepet. A jelen esetben az SNIA[-]Caffaro jogalany (az egyesülés eredményeként SNIA elnevezéssel) és a leányvállalat [Caffaro...] közötti ellenőrzési viszony igényel elemzést. Figyelemmel a jogsértés időszaka alatt [az ex-Caffarót] (amely mostanra egyesült [a felperessel]) és [a Caffarót] összekötő 100%-os részesedésre, valamint döntéshozatali folyamata tekintetében a [felperestől] való függőségi viszony[ának] bizonyítékára […], továbbá a jogalanyok között a személyzet irányítása tekintetében fennálló kapcsolatokra, a Bizottság úgy véli, hogy [az ex-Caffaro] meghatározó befolyást gyakorolt leányvállalata magatartására, valamint hogy [a felperes] által hivatkozott bizonyítékok nem képesek megdönteni a kifogásközlésben általa megfogalmazott vélelmet.”

45 Rá kell mutatni, hogy bár a felperes a keresetlevélben három kifogást különböztet meg, amelyek lényegében a három érintett vállalkozás közötti releváns kapcsolatok hiányára vonatkoznak, mindazonáltal érveléséből, valamint a tárgyalás során tett észrevételeiből az következik, hogy valójában három jogalapra hivatkozik, amelyek közül az első az egyetemleges felelősség megállapítását érintő állítólagos téves jogalkalmazásra és mérlegelési hibára, a második a kifogásközlés és a megtámadott határozat indokolása közötti összhang hiányára, a harmadik pedig az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozik.

Az állítólagos téves jogalkalmazásról és mérlegelési hibáról

46 A felperes arra hivatkozik, hogy a szóban fogó jogsértésért fennálló felelősség neki történő betudása téves, és előadja, hogy a Bizottság nem bizonyította először, hogy az ex-Caffaro meghatározó befolyást gyakorolt a Caffaróra, másodszor, hogy a felperes ilyen befolyást gyakorolt a Caffaróra, harmadszor pedig, hogy az ex-Caffaro és a felperes közötti egyesülés releváns volt.

47 Rá kell mutatni, hogy a megtámadott határozat fent hivatkozott indokolásából, és különösen (411) preambulumbekezdéséből (lásd a fenti 44. pontot) kitűnik, hogy a felperes jogsértésért való felelősségére vonatkozó megállapítása azon alapul, hogy az ex-Caffaro – amely társaság a tényállás megvalósulásának idején a kartellben közvetlenül részt vevő Caffaro tőkéjének 100%-át ellenőrizte – beolvadt a felperesbe.

48 E megfontolást nem cáfolhatja az a tény sem, hogy a megtámadott határozat (408) és (411) preambulumbekezdésében a Bizottság rámutatott bizonyos, az érintett társaságok között a jogsértés időszaka alatt fennálló kapcsolatokra utaló bizonyítékokra, többek között a „[a Caffarónak a] döntéshozatali folyamata tekintetében a [felperestől] való függőségi viszony[ára], továbbá a jogalanyok között a személyzet irányítása tekintetében fennálló kapcsolatokra". E bizonyítékok kiegészítő jellege ugyanis egyértelműen következik a megtámadott határozat (411) preambulumbekezdéséből, amely

megállapítja, hogy „a [felperes] és a régi vállalkozás [az ex-Caffaro] közötti ellenőrzés kérdése […] nem játszik szerepet”.

49 E tekintetben, ami először a felperesnek az ex-Caffaro és a Caffaro közötti kapcsolatra vonatkozó érveit illeti, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint abban a különös esetben, ha a jogsértő magatartást folytató leányvállalat az anyavállalat kizárólagos tulajdonában van, fennáll azon egyszerű vélelem, amely szerint az említett anyavállalat ténylegesen meghatározó befolyást gyakorol leányvállalata magatartására.

50 E körülmények között elegendő, ha a Bizottság bizonyítja, hogy valamely leányvállalatnak az anyavállalata az egyedüli tulajdonosa, ahhoz hogy arra következtethessen, hogy ez utóbbi meghatározó befolyást gyakorol e leányvállalat üzletpolitikájára. A Bizottságnak ezt követően módjában áll az anyavállalat egyetemleges felelősségét megállapítani a leányvállalatával szemben kiszabott bírság megfizetését illetően, kivéve, ha a fenti vélelem megdöntésére köteles anyavállalat elegendő bizonyítékot terjeszt elő annak bizonyításához, hogy a leányvállalata önálló piaci magatartást követ (lásd a Bíróság C-97/08. P. sz., Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ügyben 2009. szeptember 10-én hozott ítéletének [EBHT 2009., I-8237. o.] 60. és 61. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

51 Figyelemmel erre az ítélkezési gyakorlatra, a jelen ügyben tehát a Bizottság megállapíthatta, hogy az ex-Caffaro meghatározó befolyást gyakorolt a Caffaróra, a két társaság között fennálló 100%-os ellenőrzési viszonyból eredő vélelem alapján.

52 El kell tehát utasítani a felperes azon érvét, amely szerint a Bizottság nem hivatkozhat egy egyszerű vélelemre, hanem elő kell terjesztenie a befolyás konkrét bizonyítékait. A szóban forgó vélelem megcáfolása érdekében ugyanis a felperesnek kell elegendő olyan bizonyítékot előterjesztenie, amely alkalmas annak bizonyítására, hogy a Caffaro anyavállalatához, az ex-Caffaróhoz képest önállóan lépett fel a piacon.

53 Márpedig a felperes egyetlen erre utaló bizonyítékot sem terjesztett elő a közigazgatási eljárás során, és egyébként a Törvényszék előtt sem, ugyanis egyrészt pusztán vitatta a szóban forgó vélelem jogszerűségét, másrészt pedig azzal érvelt, hogy közte és a Caffaro között nem állt fenn releváns kapcsolat. Ennélfogva úgy kell tekinteni, hogy a Bizottság a meg nem cáfolt vélelem alapján megállapíthatta, hogy a jogsértés időszakában az ex-Caffaro meghatározó befolyást gyakorolt a Caffaróra, tehát e két társaság egy, a jogsértésért felelős gazdasági egységet alkotott.

54 Ami másodszor a szóban forgó gazdasági egység és a felperes közötti kapcsolatot illeti, a megtámadott határozat (411) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a felperes egyetemleges felelősségének megállapítása azon a tényen alapul, hogy az ex-Caffaro társaság – amely meghatározó befolyást gyakorolt a Caffaróra – beolvadt a felperesbe, nem pedig azon a meghatározó befolyáson, amelyet a felperes gyakorolhatott a Caffaróra a jogsértés időszakában.

55 Ennélfogva a felperes azon érvelését, amely szerint a Bizottság nem bizonyította, hogy meghatározó befolyást gyakorolt a Caffaróra, el kell utasítani, mint hatástalant.

56 Ami harmadszor a felperes azon érvelését illeti, amely szerint a szóban forgó egyesülés nem képez olyan körülményt, amely maga után vonhatná a jogsértésért való felelősségét, illetve amely szerint semmiképpen sem gazdasági jogutódja az ex-Caffarónak, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, ha a jogsértést elkövető valamely jogalany jogi vagy szervezeti változáson ment át, e változás nem feltétlenül eredményezi új, a jogsértés miatti felelősség alól mentesülő vállalkozás létrejöttét, ha gazdasági szempontból azonos a két jogalany (lásd a Bíróság C-280/06. sz., ETI és társai ügyben 2007. december 11-én hozott ítéletének [EBHT 2007., I-10893. o.] 42. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

57 A versenyszabályok hatékony végrehajtása érdekében ugyanis szükségessé válhat az, hogy a felelősséget a jogsértést elkövető vállalkozás új üzemeltetőjének tudják be, ha az új üzemeltető gazdasági szempontból ténylegesen is az eredeti üzemeltető jogutódjának tekinthető (a Törvényszék T-161/05. sz., Hoechst kontra Bizottság ügyben 2009. szeptember 30-án hozott ítéletének [EBHT 2009., II-3555. o.] 51. pontja).

58 Ez az ún. „gazdasági folytonosság" kritériuma olyan különleges körülmények között érvényesül, mint például az az eset, ha a vállalkozás üzemeltetéséért felelős jogi személy a jogsértés elkövetése után jogi értelemben megszűnt (a Bíróság C-49/92. P. sz., Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 1999., I-4125. o.] 145. pontja), vagy ha a csoport belső átszervezésének esetében, tekintettel a vállalkozás eredeti üzemeltetője és új üzemeltetője közötti strukturális kapcsolatokra, amennyiben az eredeti üzemeltető nem szűnik meg szükségképpen jogi értelemben létezni, azonban nem fejt ki jelentős gazdasági tevékenységet az érintett piacon (a Bíróság C-204/00. P., C-205/00. P., C-211/00. P., C-213/00. P., C-217/00. P. és C-219/00. P. sz., Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. január 7-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-123. o.] 359. pontja).

59 Márpedig a felperes állításával ellentétben a jelen ügyben ilyen különleges körülmények állnak fenn.

60 Ahogy ugyanis a fenti 53. pontból kitűnik, a szóban forgó jogsértést a tényállás megvalósulásának idején a Caffaro és az ex-Caffaro társaságokból álló jogalany követte el, amelyek közül az utóbbi a jogsértés elkövetése után jogilag megszűnt, mivel egyesült a felperessel.

61 E tekintetben a felperes nem hivatkozhat megalapozottan arra, hogy az ex-Caffaróval való egyesülése ellenére valójában nem vette át a jogsértés elkövetéséhez hozzájáruló anyagi és emberi tényezőket.

62 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis amennyiben a szóban forgó vállalkozás beolvad az átvevő társaságba, és ezzel megszűnik, ez utóbbi átveszi az eszközeit és forrásait, beleértve az uniós jog megsértésért való felelősséget. Ebben az esetben a beolvadó vállalkozás által elkövetett jogsértésért való felelősség betudható az átvevő társaságnak (lásd a Törvényszék T-259/02-T-264/02. és T-271/02. sz., Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2006. december 14-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-5169. o.] 326. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

63 E tekintetben közömbös, hogy a jogsértésben részt vevő leányvállalat, a Caffaro jogi értelemben továbbra is létezik. Mivel ugyanis a gazdasági egység üzemeltetéséért felelős két jogi személy egyikéről van szó, a leányvállalat szankcionálásának lehetősége nincs hatással a jogsértésért való felelősség anyavállalatának, vagyis az ex-Caffarónak, illetve ennek következményeként a felperesnek való betudására.

64 Ezenfelül ezeket a megfontolásokat megerősíti az a tény, hogy az ex-Caffaro és a felperes egyesülésére olyan cégcsoport keretében került sor, amely a jogsértés időszakában már létezett.

65 Ahogy ugyanis a megtámadott határozat (408) és (411) preambulumbekezdésében ismertetett – a felperes által nem vitatott – tényekből kitűnik, a jogsértés időszakában a felperes nem csak az ex-Caffaro fő részvényese volt 53–59%-os részesedéssel, hanem ő jelölte ki utóbbi igazgatótanácsának valamennyi tagját, akik közül az egyik a felperes igazgatótanácsának is tagja volt. Bizonyíték van továbbá a felperes részvételére az ex-Caffaro és a Caffaro döntéshozatali eljárásában is, ami abból következik, hogy a Caffarónak az NP-piacról való kivonulásáról szóló határozatot csatolták a felperes igazgatóságának 1999. január 19-i üléséről készült jegyzőkönyvhöz (a megtámadott határozat (411) preambulumbekezdése).

66 Figyelemmel ezekre a körülményekre, az érintett társaságok egyesülése, amelyre a jogsértés elkövetését követően került sor, egy strukturális kapcsolatok által összekötött cégcsoport belső átszervezésébe illeszkedik, alátámasztva azt, hogy az ex-Caffaro és a felperes között gazdasági folytonosság állt fenn (lásd ebben az értelemben a fenti 58. pontban hivatkozott Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 344. és 359. pontját).

67 Emellett e megfontolások megkülönböztetik a jelen ügyet az [EK 81. cikk] alkalmazására vonatkozó, 1984. november 23-i 85/74/EGK határozat (IV/30.907 – „peroxigén”-ügy) (HL 1985. L 35., 1. o.), az [EK 81. cikk] alkalmazására vonatkozó, 1986. április 23-i 86/398/EGK határozat (IV/31.149 – „polipropilén”-ügy) (HL L 230., 1. o.) és az [EK 81. cikk] alkalmazására vonatkozó, 1988. december 21-i 89/191/EGK határozat (IV/31.866 – „PVC”-ügy) (HL 1989. L 74., 21. o.) alapjául szolgáló ügyektől. A felperes által hivatkozott ezen határozatok ugyanis a jogsértés által érintett tevékenységek strukturális kapcsolatokkal nem rendelkező cégcsoportok közötti átruházására vonatkoztak, és ennélfogva e tekintetben nem hasonlóak a jelen ügyhöz.

68 A fentiekre tekintettel a fenti 56–58. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság megalapozottan tudta be a felperesnek mint a szóban forgó gazdasági egység új üzemeltetőjének a Caffaro és az ex-Caffaro társaságok által alkotott jogalany által elkövetett jogsértésért való egyetemleges felelősséget, mivel utóbbi a jogsértés elkövetése után beolvadt a felperesbe. E megfontolást egyébként megerősíti az is, hogy a szóban forgó egyesülés a csoporton belüli átszervezésbe illeszkedik.

69 Következésképpen a jelen jogalapot el kell utasítani.

A kifogásközlés és a megtámadott határozat indokolása közötti összhang állítólagos hiányáról

70 A felperes lényegében előadja, hogy azt a körülményt, amely alapján a Bizottság megállapította felelősségét a jogsértésért, vagyis az ex-Caffaróval való egyesülését, a kifogásközlésben nem volt kellőképpen kifejtve.

71 Többek között kifejti, hogy a Bizottság – a megtámadott határozatban a szóban forgó egyesülésre hivatkozva – módosította a kifogásközlésben ismertetett indokolást, amely a felperes által „Caffaro leányvállalata" magatartására gyakorolt meghatározó befolyáson alapult (a kifogásközlés 350. pontja). A kifogásközlés és a megtámadott határozat közötti összhang e hiánya a felperes szerint az 1/2003 rendelet 27. cikkének, illetve a védelemhez való jogának a megsértését jelenti.

72 A Bizottság ezen érvelés elfogadhatatlansága mellett érvel, előadva, hogy az új jogalapot jelent, amelyre először a válasz szakaszában hivatkoztak.

73 Emlékeztetni kell arra, hogy az eljárási szabályzat 48. cikkének 2. §-a értelmében az eljárás további részében semmilyen új jogalapot nem lehet felhozni, kivéve ha az olyan jogi vagy ténybeli helyzetből származik, amely az eljárás során merült fel. Ugyanakkor az eljárást indító keresetlevélben korábban közvetetten vagy hallgatólagosan megfogalmazott jogalap kiegészítéséből álló, ahhoz szorosan kapcsolódó jogalapot azonban elfogadhatónak kell tekinteni (lásd a Törvényszék T-252/97. sz., Dürbeck kontra Bizottság ügyben 2000. szeptember 19-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-3031. o.] 39. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

74 A jelen ügyben a felperes kifejti, hogy a Bizottság „módosította indokolását a [felperes] és a Caffaro közötti viszonyt illetően a kifogásközléshez képest, és egy új […] a [meghatározó befolyásra vonatkozó vélelem alkalmazására] vonatkozó állításra" hivatkozott, valamint arra, hogy „felelősség[e] […] nem annyira a jogsértésben [...] való tényleges részvétel[é]ből [...], hanem [az ex-Caffaróval] való egyesülés[é]ből ered".

75 Úgy kell tekinteni, hogy ezekkel az érvekkel a felperes már a keresetlevél szakaszában ismertette a kifogásközlés és a megtámadott határozat közötti összhang állítólagos hiányára vonatkozó érvelést. Emellett a Bizottság maga is válaszolt erre az érvelésre az ellenkérelemben, rámutatva többek között arra, hogy a kifogásközlés tartalmazott minden releváns tényt, valamint minden, később a megtámadott határozatban alkalmazott jogelvet.

76 E körülmények között a felperes által a válaszban kifejtett, az 1/2003 rendelet 27. cikkének, illetve a védelemhez való jogának a koherencia szóban forgó hiányából eredő megsértésére vonatkozó érvelést úgy kell tekinteni, mint a keresetlevélben hallgatólagosan megfogalmazott jogalap kiegészítését.

77 Következésképpen a jelen jogalapot elfogadhatónak kell tekinteni.

78 Érdemben emlékeztetni kell arra, hogy az 1/2003 rendelet 27. cikkének (1) bekezdése értelmében a Bizottság a határozat meghozatala előtt az érintett vállalkozásoknak lehetőséget nyújt arra, hogy észrevételeket tegyenek az általa kifogásolt kérdésekkel kapcsolatban. A Bizottság csak olyan kifogásokra alapozhatja határozatát, amelyekre az érintett felek megtehették észrevételeiket.

79 Az e rendelkezés által előírt eljárási garancia a védelemhez való jog tiszteletben tartásának elvét alkalmazza, amely megköveteli többek között, hogy a Bizottság azon kifogásközlése, amelyet olyan vállalkozáshoz intézett, amellyel szemben a Bizottság a versenyjogi szabályok megsértése miatt szankciót kíván kiszabni, tartalmazza az e vállalkozás ellen felhozott lényeges tényezőket, mint például a vele szemben kifogásolt tényeket, minősítésüket, és azon bizonyítékokat, amelyekre a Bizottság támaszkodik, annak érdekében, hogy a vállalkozás az ellene indult közigazgatási eljárás során érveit megfelelően kifejthesse (lásd e tekintetben a Bíróság 41/69. sz., ACF Chemiefarma kontra Bizottság ügyben 1970. július 15-én hozott ítéletének [EBHT 1970., 661. o.] 26. pontját, valamint a C-322/07. P., C-327/07. P. és C-328/07. P. sz., Papierfabrik August Koehler és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2009. szeptember 3-án hozott ítéletének [EBHT 2009., I-7191. o.] 36. pontját).

80 Ugyanakkor a tényeknek a kifogásközlésben megállapított jogi minősítése természetszerűleg csak ideiglenes lehet, és a későbbi bizottsági határozat nem semmisíthető meg kizárólag azért, mert az e tényekből levont végleges következtetések nem egyeznek meg pontosan ezen köztes minősítéssel. A Bizottságnak pontosan a védelemhez való jog tiszteletben tartása érdekében kell meghallgatnia a kifogásközlés címzettjeit, és szükség esetén elemzésének módosítása útján figyelembe kell vennie a kifogásokra válaszul tett észrevételeiket (a Törvényszék T-44/00. sz., Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ügyben 2004. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-2223. o.] 100. pontja, valamint a T-54/03. sz., Lafarge kontra Bizottság ügyben 2008. július 8-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 97. pontja).

81 Azt a határozatot, amely olyan lényeges bizonyítékokon alapul, amelyek tekintetében az érintett vállalkozásnak nem állt módjában biztosítania védelmét, meg kell semmisíteni, függetlenül attól, hogy a vállalkozás felelőssége más bizonyítékok alapján megállapítható-e (lásd ebben az értelemben a fenti 79. pontban hivatkozott Papierfabrik August Koehler és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 43. és 44. pontját).

82 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a kifogásközlés 326–328. pontjában a Bizottság kiemelte azokat a jogelveket, illetve azt az ítélkezési gyakorlatot, amelyek szerint, ha a jogsértést elkövető jogi személy jogi értelemben megszűnt, felelőssége átruházható jogutódjára, hivatkozva különösen arra az esetre, ha a jogsértésért felelős társaság beolvadt egy másik társaságba.

83 Ezenfelül a felperes felelősségére vonatkozó értékelése keretében, a megtámadott határozat 349. pontjában a Bizottság többek között kiemelte, hogy „ahogy azt fent kifejtettük, 2000-ben [az ex-]Caffaro egyesült [a felperessel] és [az Industrie Chimiche Caffaro] megnevezését Caffaróra változtatta".

84 Úgy kell tekinteni, hogy e körülményeknek a kifogásközlésben történt ismertetése lehetővé tette a felperes számára, hogy tudomást szerezzen a szóban forgó egyesülés relevanciájáról felelőssége tekintetében, valamint, hogy megértse a Bizottság kifogásának tartalmát.

85 E megfontolást nem gyengíti az a tény, hogy bár a Bizottság a kifogásközlés 349. pontjában utalt a szóban forgó egyesülésre, ezt a körülményt nem foglalta pontosan bele a felperes magatartásának a kifogásközlés 326–328. pontjában kiemelt elvekre figyelemmel történt jogi minősítésébe.

86 Meg kell jegyezni különösen, hogy az említett egyesülésre vonatkozó, a kifogásközlés (349) preambulumbekezdésében szereplő utalás ellenére a Bizottság a következő preambulumbekezdésben kifejtette, hogy a felperes által „Caffaro leányvállalata" magatartására gyakorolt meghatározó befolyás fennállását vélelmezte, figyelemmel az érintett társaságok között a jogsértés időszakában fennállt kapcsolatokra.

87 Mindazonáltal, ahogy az a fenti 79. és 80. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból következik, a kifogásközlésben megállapított tényállás jogi minősítése csak ideiglenes. A Bizottságnak, amikor a végleges határozatában jogilag pontosítja ezt a minősítést, lehetősége kell, hogy legyen arra, hogy nagyobb jelentőséget tulajdonítson olyan körülményeknek, amelyeket korábban másodlagosnak tekintett, azzal a feltétellel azonban, hogy csak azokat a tényeket tarthatja fenn, amelyekkel kapcsolatban az érintetteknek volt alkalmuk az álláspontjukat kifejteni, és amelyekre vonatkozóan a közigazgatási eljárás során bemutatta a védelemhez szükséges bizonyítékokat (lásd ebben az értelemben Bot főtanácsnok fenti 79. pontban hivatkozott Papierfabrik August Koehler és társai kontra Bizottság egyesített ügyekre vonatkozó 2009. április 2-i indítványának [EBHT 2009., I-7196. o.] 93. pontját).

88 Márpedig a jelen ügyben, mivel a szóban forgó jogelvek és ténybeli körülmények a kifogásközlésben szerepeltek, az, hogy a Bizottság nem tette egyértelművé az e ténybeli körülmények egyikével kapcsolatos pontos minősítést, nem akadályozhatta meg a felperest abban, hogy hatékonyan védekezzen.

89 E következtetést megerősíti az az iratokból kitűnő tény, hogy a felperes mind a kifogásközlésre adott válaszában, mind a tárgyalás során ismertetett egy kifejezetten a szóban forgó egyesülésnek a jogsértésért való felelősségét érintő következményeire vonatkozó érvelést.

90 Ebből következik, hogy a kifogásközlés lehetővé tette a felperes számára, hogy a jogsértésért való egyetemleges felelősségére vonatkozó kifogás keretében értékelje az ex-Caffaróval való egyesülése relevanciáját, és hogy kifejtse álláspontját e körülménnyel kapcsolatban.

91 A fenti észrevételek fényében úgy kell tekinteni, hogy a kifogásközlést nem terheli olyan hiba, amely alkalmas lett volna arra, hogy érintse a felperes védekezési lehetőségeit.

92 Következésképpen ennek a jogalapnak nem lehet helyt adni.

Az indokolási kötelezettség állítólagos megsértéséről

93 A felperes hivatkozik a megtámadott határozat jogsértésért való egyetemleges felelősségére vonatkozó indokolásának hiányosságára, valamint az indokolás ellentmondásos jellegére.

94 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az EK 253. cikk által megkövetelt indokolásnak meg kell felelnie az adott jogi aktus jellegének, valamint világosan és egyértelműen kell megjelenítenie az azt meghozó intézmény érvelését, oly módon, amely lehetővé teszi az érintettek számára a meghozott intézkedés igazolásának megismerését és az illetékes bíróságnak a felülvizsgálat gyakorlását (lásd a Bíróság C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's Frankreich ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 63. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

95 A jelen ügyben, ahogy az a fenti 37–44. pontból következik, a megtámadott határozatban a Bizottság kifejtette azokat a jogelveket, illetve ténybeli megfontolásokat, amelyekre a felperes jogsértésért való felelősségére vonatkozó megállapítását alapította.

96 Egyrészt a megtámadott határozat (411) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a Bizottság megállapította, hogy az ex-Caffaro meghatározó befolyást gyakorolt a Caffaróra, figyelemmel többek között a 100%-os ellenőrzési viszonyra, amely a két társaságot a jogsértés időszakában összekapcsolta, ezzel olyan vélelmet állítva fel, amelyet a felperes nem cáfolt meg.

97 Másrészt ugyanezen preambulumbekezdésből kitűnik, hogy a Bizottság a felperes felelősségét mint átvevő társaságét állapította meg, figyelemmel az ex-Caffaróval való egyesülésére, amely a Caffaro, vagyis a kartellben közvetlenül részt vevő társaság anyavállalata volt.

98 Az e megfontolásokból eredő következtetésnek semmilyen módon nem mondanak ellent a Bizottság által kiemelt egyéb körülmények, vagyis az a tény, hogy a jogsértés időszakában a felperes volt az ex-Caffaro fő részvényese, és hogy léteztek bizonyos személyes kapcsolatok az érintett társaságok között (a megtámadott határozat (408) preambulumbekezdése), valamint az arra utaló bizonyítékok, hogy a felperes beavatkozott a Caffaro döntéshozatali eljárásába (a megtámadott határozat (411) preambulumbekezdése). Ezen egyéb körülmények ugyanis megerősítik a gazdasági folytonosság fennállását az ex-Caffaro és a felperes között, bizonyítva azt, hogy a szóban forgó egyesülésre a jogsértés időszakában már létező strukturális kapcsolat által egyesített cégcsoport keretében került sor (lásd a fenti 64–66. pontot).

99 Rá kell tehát mutatni, hogy nem áll fenn a felperes által hivatkozott ellentmondás az indokolásban arra vonatkozóan, hogy a Bizottság megállapította, hogy a felperes leányvállalatát a jogsértés teljes időtartama alatt ellenőrizte (a megtámadott határozat (408) preambulumbekezdése), azt megelőzően, hogy kijelentette, hogy e körülmény „nem játszik szerepet" (a megtámadott határozat (411) preambulumbekezdése). A megtámadott határozat (411) preambulumbekezdéséből ugyanis az következik, hogy a felperes felelősségének megállapítása nem az általa átvevő társaságként leányvállalata felett a jogsértés időszakában gyakorolt ellenőrzésen alapul, hanem az a szóban forgó érvelésben kizárólag mint annak bizonyítéka szerepel, hogy a szóban forgó egyesülésre egy korábban létező cégcsoport keretében került sor.

100 Emellett a felperes tévesen állítja, hogy a megtámadott határozatból kitűnik, hogy a Bizottság fenn kívánta tartani azt a kifogásközlésben szereplő állítást, amely szerint a felperes felelőssége a jogilag megkövetelt mértékben következik az általa a Caffaróra és az ex-Caffaróra a jogsértés időszakában gyakorolt befolyásból.

101 A felperes ezt a megállapítást abból vezette le, hogy a megtámadott határozat (410) és (411) preambulumbekezdésében a Bizottság megvizsgálta azokat az érveket, amelyek révén a felperes be kívánta bizonyítani, hogy nem gyakorolt befolyást a Caffaróra. Márpedig a Bizottság éppen ezen érvekre válaszolva jelentette ki, hogy „ellentétben [a felperes] állításával, felelőssége nem a Caffaro tőkéjében való […]

részesedés[é]ből fakad, hanem [a felperesnek] [az ex-Caffaróval] való egyesüléséből, amely [utóbbi] 100%-os anyavállalata volt [a Caffarónak]" (a megtámadott határozat (411) preambulumbekezdése).

102 Végül a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság „megpróbálta az indokolást különböző elemekre bontani, azok közül csak egyeseket kiemelve", előadva, hogy bár a megtámadott határozat (411) preambulumbekezdése „különböző körülmények összességét" tartalmazta, a Bizottság „nem tulajdoníthat utólag ezek közül csak egyeseknek döntő értéket" (a válasz 42. pontja).

103 Márpedig e kifogások révén a felperes nem veszi figyelembe azt, hogy a megtámadott határozatban kifejtett okfejtés a fő megfontolások mellett tartalmazhat e megfontolásokat megerősítő bizonyítékokat.

104 Mivel ugyanis a szóban forgó indokok összességéből kitűnik, hogy a felperes egyetemleges felelősségét olyan társaságként állapították meg, amelybe a jogsértést elkövető jogalany üzemeltetéséért felelős társaságok egyike beolvadt, az érintett társaságok között a jogsértés időszakában létező kapcsolatok ismertetése csak megerősítheti ezt a megállapítást, bizonyítva azt, hogy a szóban forgó egyesülésre már létező strukturális kapcsolat által egyesített cégcsoport keretében került sor.

105 Figyelemmel ezen észrevételekre, az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó jogalapot, és ennélfogva a jelen keresetet egészében el kell utasítani.

**A költségekről**

106 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a Bizottság költségeinek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (kibővített hatodik tanács)

a következőképpen határozott:

**1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.**

**2) A Törvényszék az SNIA SpA-t kötelezi a költségek viselésére.**

Vadapalas Dittrich Truchot

Kihirdetve Luxembourgban, a 2011. június 16-i nyilvános ülésen.

Aláírások